

НАРОД

Рукониси се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Коломбо број 6.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

ВАЛОНЦИ И ФЛАМАНЦИ

Белгију сачињавају око четири милиона Валонаца, који говоре француски, и нешто више од четири милиона Фламанаца, који говоре фламанским језиком, врло приближним холандском. Под њиховим режимима Валонци и Фламандци живе заједно већ вековима, делећи исту судбину и уједињени у једну недељиву масу историјом, установама, јединством заједничких карактерних црта које их одликују од странаца.

Од четири милиона Фламанаца наша се извесно која стотина, која пристаје уз ове махинације. Из таквих елемената је, по свој прилици, и познато »Фламанско Веће«, које, по депешама из Берлина, као тражи одвајање фламанске Белгије од валонске.

и научнички начин, написао Фернан Паселек читаву књигу под насловом: »Фламанско питање и Немачка«, у којој се излажу многобројне замке и сплетке, чињене од стране Немачке, а у намери да се изазове неповерење, расцеп и мржња. Између осталог, отворили су на врло свечан начин фламански универзитет, али се на њега, као што смо ономад јавили, уписао до сада свега један слушацац.

Од четири милиона Фламанаца наша се извесно која стотина, која пристаје уз ове махинације. Из таквих елемената је, по свој прилици, и познато »Фламанско Веће«, које, по депешама из Берлина, као тражи одвајање фламанске Белгије од валонске.

ЗВЕЗДИЦЕ

Хајне је Немци, али их је добро познавао и зато их није волео. А ни они њега.

Међу њима он је овако писао:

»У ономе што кажеш, види и увек подјарива, истинска имена. Ако то не учиниш деценије та се, кад опинеш магарца, да се одах појава туче људи магарећег порекла и сваки ће повикати: Ето, то су моје дугачке уши! То вањаше је мој глас! Тај магарца то сам ја!»

Гарганција.

НЕМАЧКА И ШПАНИЈА

Мадрид. — Шпанска штампа једнодушно протестује против немачког вођења сумарског рата. »Епока«, чија је умереност позната тражи да се предузму енергичне мере против насртљиваца.

»Ел Паис« пише да је потрпео да се објави нота која је послата немачкој влади повезом торпедовања »Гираде« како би се египатска народна узнемиреност.

ИЗЈАВА КАДОРНЕ

Париз. — Полазећи из Версаља, где је за три месеца узимао цењеног учешћа у Савезничком Ратном Савету, генерал Кадорна је изјавио једном сараднику »Матена«.

»Ја односим дубоку успомену на ових неколико недеља у Француској, кад сам познао напоре ваше земље и врлине ваше војске. Вођење вашег рата се појачава сталним додиром са становништвом. Ја сам с радошћу радио

са својим извршним колегама а надам се и да тај рад није био бесплодан. То је утврдио последњи савезнички савет. Све је више неопходно да се ратни проблеми посматрају у њиховој целини и да се одлуке доносе са општег гледишта. Јединство борбених снага мора беспрестанка бити све тешње.

ШТРАЈК У ПОЉСКОЈ

Париз. — Пољској Агенцији у Женеви јављају из Лублина: »По примеру Варшаве, и у другим је варошима у аутономној Пољској био објављен генерални штрајк. 10 ов. м. тај је покрет захватио Лублин, главно седиште аустријских окупационих власти у Пољској. Сва индустријска предузећа све фабрике, позоришта, трговачке радње, биоскопи и све гостионице без изузетка били су затворени.

Штрајк је имао чисто политички карактер и њиме је управљала пољска социјалистичка странка.

КРИЗА У УГЉУ

Цирих. — Према обавештењима из разних немачких листова, у целој царевини се осећа врло јака оскудица у угљу. »Таге« пише да је ово први пут да су школе у Берлину морале да обуставе рад због немања угља.

Последњих недеља било је велике дискусије око завођења погрешних листа за угљем. Примена тога система почеће од половине марта.

»Бреслауер Генерал Анцигер« пише да је општина у Бреслави била принуђена да обустави гас за више часова дневно, почевши од 1 јануара.

Према »Миниер Пост« дирекција за угљем у Минхену морала је да тражи од главног команданта те области да затвори сва позоришта и средње школе као и да се радње раније затварају.

Сва осгаји немачки листови се жале на оскудицу у угљу.

НЕМЦИ У ЕРДЕЉУ

Париз. — Депеше што су стигле преко Цириха јављају, према писању мађарских листова, да је једна конзорција ердељских банака, која је у главном образована немачким капиталом, предузела да организује довођење и насељавање неких 25.000

немачких досељеника у чисто румунске пределе у Ердељу. Ти су досељеници махом из Добруџе и Румуније. Изгледа да се немачка влада сложила у том погледу са бугарском владом, која опет жели да се ослободи и отресе немачких ттановника у Добруџи.

Предузимање оваквих мера изазвало је у Маџарској много коментаришања и писања. Извесни листови виде у овоме споразуму намењу Немачка да оставе Добруџу Бугарима.

БАДЊЕ ВЕЧЕ У ВОЛОСУ

Волос. — Иза неколико мутних, снежних дана одсвањано је у Волосу ведар, Бадњи-дан. — Тога дана пре подне у Цркви Св. Преображења одржата је заједничка ерско-грчка литургија, на којој су се причестили наставници и ђаци наше гимназије. Том приликом, пред великим бројем Грка, који врло радо и обилно посећују нашу службу у овој цркви, један грчки професор држао је диван говор, пуна наде и утехе, срањујући Христове муке и страдања са стањем данашњих генерација Српског Народа и његове мајке Србије. Али истичући нарочито ерски стоицизам, који по морнама некушења плочи на свом чулу вере у победу својих идеала, пожелио је Српском Народној што скорије ослобођење и уједињење у велику Југословенску Државу, која ће оправдати стару изреку: без смрти нема васкрсења, а без жртава ослобођења.

После подне прошла је кроз варош са грчком музиком на челу, поворка ерских ђака. Многобројни грчки свет, пратећи симпатичну групу, побожно је и са пуно симпатија поздрављао »Српски обичај у очи Божића«.

Пред зградом Српске Гимназије зауставила је се поворка. Звона су и даље брујањем са околиних цркава поздрављала ову лепу хришћанску свечаност. Бачки хор је певао »Рождество твоје«, а двојица ђака, голослави, унеше и на ватру у двориште сложиле бадњаке уз убочијајени ерски поздрав свога директора, који их је житом поелинао. Са гимназијског балкона, са очима пуним суза и дрхтањем гласом, директор г. Вујић поздрављајући ђаке: »Драги ученици, децо моја!« одржао им је дирљив говор са много топлих жеља, да, у име Бога, идући Божић, свети дан јудског мира и побожности, дочекају код својих у Србији.

КРИЗА У АУСТРИЈИ

Цирих. — »НајеФраје Пресе« јавља да је цар Карло задржао на власти Сајдлеров кабинет, и да влада жели да добије у времену усвајајући сад оно што је прошле недеље одбила. То ће раћи да ће она пристати на нови провизорни двомесечни буџет. Али пољска странка одлучила је са једним гласом већине да гласа против овог двомесечног буџета. На тај начин Сајдлера сада подржавају само Немци и хришћански социјалисти. Ако он не успе да се за петнајест дана не измири са пољском странком, он ће морати да да оставку или да потпуно измени своје министарство.

»Арбајтер Цајтунг«

објавио је о кризи један врло карактеристичан чланак: Ми се налазимо, вели овај социјалистички лист, не пред министарском кризом већ пред кризом режима. Већина у Рајхсрату одбија кредите не Сајдлеровом кабинету већ монархији. Стара Аустрија не може више да створи већину.

Народности у царевини изгубиле су вољу и укус да живе заједно. Југословени хоће своју државу, Чеси независну Чешку, Пољаци и Украјинци већ сматрају као да су изашли из монархије. Што се тиче Италијана и Румуна непотребно је и помињати њихова права осећања. Проблем дакле није у томе да се зна, хоће ли влада добити привремени двомесечни буџет.

УКРАЈИНА

После Скита и њихових потомака, са којима се мешали Готи а затим и Нормани, у Украјини су се настанили Словени, који су у средњем веку створили две државе под именом великог војводства кијевског и краљевина Галиција и Лодомерија. У 1349 Малоруси из Галиције ујединили су се са Пољском и с њом образовали републику Пољску, Литванију и Рутенију. Године 1648 заратили су са Пољацима, и после шестогодишњих метежа ступили у савез са Русијом, о чему је закључен 27 марта 1654 уговор у Переяславу и потврђен писменим патентима цара Алексеја Михаиловића Романова. Али њихове слободе дошле су у питање, чим је Петар Велики почео да заводи енергично свој централизаторски систем. Године 1761 Катарица II укинула је украјинску, односно сада назвагу запорошку, владу, а 1775 и запорошку војску. Нови ред ствари није прошао без отпора. Међу покретима ове врсте најважнији је био устанак Мазепин, који је и у легенду ушао. Пригисак власти био је такав, да се у 19. веку створила нарочита украјинска револуционарна партија, чија је агитација била крвава за свих последњих двадесет година.

То би укупно изнело 800 хиљада квадратних километара са неких 40 милиона становника. Наравно, овде има и крајева на које претендују Пољаци, Литванци, Великоруси, али ипак рачуна се као извесно да самих Украјинца има преко 30 милиона, рачунајући ту од прилике и пет милиона Рутена из Галиције, Буковине и североисточне Мађарске.

Украјину квасе три велике пловне реке: Дњестар, Дњепар и Дон; она има велике вароши Кијев, Харков и Одесу, руски велики излаз на Црно Море. Она је после Пољске, најцивилизовананији крај Русије; најнапреднији у погледу земљорадничком, индустријском и трговачком. Захваљујући плодности своје земље црнице, Украјина производи 40 од сто жита целе Русије (пшенице, јечма и ражи). Она може дати до 200 милиона центи жита. Поред тога одгајује 30 од сто крупне стоке. Најзад, она има непроцењиво богатство у Донуцу и Кривом Рогу, и из ових басена снабдева угљем и минералима целу металургијску индустрију јужне Русије. Уз то, Украјина има најлепше руднике соли у целој Русији.

И са погледом на своје књижевне производе, народне и уметничке, Украјина заузима врло лепо место и представља напредну земљу.

РАЗГОВОР СА ПАПОМ

Париз. — Француски листови прештампанају разговор, што га је имао амерички новинар Едвард Маршал са Папом. У томе раз-

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

говору Папа је најавио наду, да ће из ове ратне катастрофе поникнути изреке одлуке које ће повести к праву и правди, отварају међусобним договорима народа, који ће томе циљу жртвовати егзистичке тежње за величином и прелашћу.

Папа је, сем тога, рекао да ће учествовање Сједињених Држава олакшати закључење жељеног мира, који ће свима народима дати пуно осећање сигурности и безбедности.

Крф. — Саопштење о манифестацији светог јединства, која је изведена на Сорбони у присуству председника Републике, произвело је дубок утисак у свима српским круговима у Крфу. Срби као и Французи који су прошли кроз све перипетије борбе без којих ни једна земља не може се уздићи до демократског режима, који су платили стотруки откуп у крви за извојевање слободе, срећни су што су остали у овој борби за правду уз Француску која је прва прокламо-

вала Човјекова Права. Они виде са бескрајним задивљењем да је Француска свесна, да јој њен геније забрањује да подражава онима који су заостали иза ње пуних сто година, који је ничему не могу научити али који морају отворити њену историју, да би пронашли пут чести.

Заклетва да Француска неће положити оружје пре ослобођења Белгије, Србије и Румуније престава велику утеху за све поседнуте земље и доказује Србима, да су имали разлога што никада нису сумњали о непоколебљивости Француске. Сви су Срби уверени да ће француски народ увек с гнушањем одбити да узме учешћа у спасавању немачкога деспотизма и да ће увек остати на челу слободних народа за кажњивање злочина, који не могу остати некажњени и за задобијање слободе свима народима, да могу собом располагати. Пресбир.

и влада и војне власти бити подједнако разоружани.»

Берн. — «Бајер Нахрихтен» јављају: Криза у странкама већине у Рахстагу, за коју се јазило пре осам дана, постала је врло заширена. Национални либерали одбијају да узму учешћа у парламентарним

преговорима због држања социјал демократије. С друге стране социјалисти сматрају као непријатељски акцију буржоаске партије одбијају да потпомогну њихову резолуцију. Они траже да се одмах сазове Рахстаг, у коме ће социјална демократија од сада водити независну политику.

ОДЛИКОВАНИ ВОЈНИЦИ

Пешадијски пук бр. поште 4 одликован је орденом Белог Орла са мачевима, место алатне медаље, којом је раније одликован.

Из пешадијског пука бр. поште 4 одликовани су:

Сребрним војничким орденом Карађорђевог Звезде са мачевима:

Наредника, Александра М. Скерлића.

Златном медаљом за храброст:

Поднареднике: Милана Д. Марковића и Милана М. Стојановића; каптара, Ђорђа А. Стевановића.

Из пешадијског пука бр. поште 8:

Сребрним војничким орденом Карађорђевог Звезде са мачевима:

Наредника, Влајка Ј. Петрушића; поднареднике: Величка А. Петковића и Стапоја А. Андрејића; каптара: Драгутана С. Магића и Радомира С. Илића; редова: Милана В. Риетића.

Златном медаљом за храброст: нареднике: Драгољуба И. Станковића, Душана А. Костаћа, Душана М. Цветковића, Јанка Д. Милошевића, Милана Р. Миљковића и Светозара Ј. Ђорића; поднареднике: Ђорђа И. Раденковића, Војислава П. Костића, Војислава О. Михаиловића, Гаврила П. Ивковића, Дамјана С. Денчића, Јанаћка М. Тодоровића, Лазара Т. Вајагића, Љубомира М. Артића, Милоја М. Алексијевића, Младена Г. Стаменковића, Милију М. Сибловића, Обрена С. Дејановића, Саву Н. Ђорђевића, Светозара Т. Станковића, и Станка М. Савића; каптара: Антонија Ј. Величковића, Грују С. Илића, Драгомира П. Илића, Милика Божовића и Павла С. Вуксановића; редове: Јанићија Ц. Риетића и Недељка М. Караџића; и сержаната, Стојана М. Гвоздића.

Сребрном медаљом за храброст: нареднике: Владимира В. Младеновића, Илију Б. Јовановића и Крсту П. Јовановића; поднареднике: Александра Т. Стојановића, Васу С. Павића, Владимира Б. Стојановића, Вукадина Б. Риетића, Димитрија М. Живковића, Живка П. Лазаревића, Косту Н. Недељковића, Љубомира С. Стошаћа, Михаила О. Докнића, Милована Т. Младеновића, Младутина Г. Томовића, Милана Ц. Филиповића, Петра Т. Павловића, Петра Т. Стевановића, Саву К. Петровића, Станка М. Милетића, Станоја П. Недељковића, Стојану М. Ђорђевића, Симу Р. Радовића, и Чедомира Љ. Павловића; каптара: Владимира И. То-

доровића, Глигорија Ф. Стевића, Димитрија М. Николића, Јеврема А. Страхињића, Младена Т. Поповића, Николу М. Вучетића и Риету П. Жугића.

Златном медаљом за храброст:

Наредника, Петра Марјановића.

Из пешадијског пука бр. поште 12:

Сребрном медаљом за храброст:

Наредника, Милана В. Ђорђевића; поднаредника, Крстомира М. Тодоровића.

Из пешадијског пука бр. поште 16:

Златном медаљом за храброст:

Наредника, Војислава Ј. Главишића; поднаредника, Драгољуба Кукања.

(Сврш. ће се)

САОПШТЕЊА

Димша Митровић, добровољац 2 чете 1 бат. п. бр. 8 тражи сестру Ану родом из Тузле у Босни, а удату за Петра Гордића, трговца из Лознице, која се до 1915 налазила у Србији, а од тога времена о њој није добио никаква извешћа. Моли сваког брата Србина који би што о њој знао да га о томе извести.

Спасоје Мике Маринковића, рекрут из 1896, родом из села Обрежа, да се јави брату Бож. Маринковићу, 3 чета 3 бат. бр. п. 52, да му пошаље карте од мајке Манасије.

Божа А. Јовановић, поручник, да се јави Војиславу Стевановићу, поштару II заробљеничког пука п. бр. 80, код кога има две карте из Србије, једну од Руже Дамјановић из Смедерева а другу од Јелисавете Јовановић из Раче крагујевачке.

Богосав Ђурић, лаборант универзитета, а сада наредник на служби при Главној Убојној Службишту, бр. п. XX тражи: сина Младуна Ђурића, из села Љубање, срез и округ ујачки, бившег обвезника Дринског телеграфског одељења I позива, а при евакуацији из Србије у екоманди код Команде Одбране Београда: Милоја Ђурића, столара, који је до рата живео у Бујорку, а сада је као Србин и српски поданик сигурно дошао на овај фронт; шурака Алоја Ердеља, обућара из Нанша, бив. обвезник Рез. трупа. Ни за једног од њих не зна ништа још од евакуације, и моли све своје пријатеље и познанике да га извеште, ако ипак о њима чују.

Копенхаген. — Данска штампа у оштрим чланцима напада Немачку да је уништила данску индустрију, у којој је сад три четвртине радника без рада. Лист «Тиденде» пише, да због таквог држања Немачке, данским радницима не остаје друго, до да се исеље у Француску.

БЕРН. — Јављају из Цариграда да је бивши султан Абдул Хамид умро прошле суботе.

Лион. — Из званичних докумената који су пали Савезницима у руке види се да се у немачкој војсци води жива пропаганда за анексије.

АТИНА. — Из Лондона: Рајтерова Агенција јавља да је хавшњене два румунска сенатора у Одеси, под изговором да су шпијунски, изазвало мучан утисак у румунским политичким круговима. На заузимање италијанског конзула ова два сенатора пуштени су у слободу.

ДЕПЕШЕ „НАРОДА“

Атина. — Из Цириха: Кнез Билон објавио је у бечким листовима изјаву о своме држању према аустро немачком савезу. Он протестује против оптужбе да је непријатељски расположен према Аустрији и истиче своју верност према аустро немачком савезу. Говорећи о својој мисији у Риму, Билон изјављује да је слу-

шао само инструкције своје владе и да у Риму није чинио никакве концесије без одобрења ове владе.

АТИНА. — Из Париза: — Балканска Агенција саопштава: Према обавештењу из дипломатског извора, бугарски преставници у Бресту Литовску вратили су се у Софију и поднели су бугарској влади врло песимистичан извештај о изгледима на мир са Русијом. У извештају веле да положај максималистичких шефова, а нарочито Лењина и Троцког, није више какав је био у време њиховог доласка на власт. Чак и ако би се закључио мир са преставницима болшевика, тај мир не би руски народ првзнао.

Атина. — На синоћном министарском савету г. Вензелос је изложио министарима политичку ситуацију као повољну. Генерал Гривас, министар војни, савестио је затим министре о последњим новостима из Ламије и Тебе, које су задовољавајуће. Побуњеници су се готово сви вратили и ситуација се смирила. После тога је генерал Бордо, инструктор грчке војске, који се вратио са инспекције утврђена у Халкису, изнео министрима своје утиске.

Атина. — У Теби је образован ратни суд који ће судити побуњеницима.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Преко ноћ јака активност француских извиђачких одељења. Савремено од Елете французи су извршили један смео препад код Бугонвила и добили дваестину заробљеника и два митраљеза. У Вевру од такође успели више испада у немачке линије. Западно од Ремновила французи су добили 24 заробљеника.

Немци су покушали, после живог бомбардовања, да допру до француских линија између Безонво и шуме де Фос. Напад су вршила три одељења али их је француска ватра зауставила и нанела им губитке.

Други непријатељски покушаји у Шампањи, у Вевру и у Волезима остали су без икаквог резултата.

Авијатика. — Прекјуче су француски пилоти оборили 4 немачка аероплана. Осим тога француска авијатика је извршила више бомбардовања, бацивши више од 9000 кгр. експлозива на депос, станице и логоре.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Велика локална борбена активност траје и даље на јужним пади-

нама Сасо Тасо, источно од Вал Френцела. Непријатељ је кренуо многе пешадијске масе, које су десетковане нашош артиљеријом и ни су могле да изврше никакву важну акцију. На осталом делу фронта били су многи сукоби патрола. Наше су патроле натерале у бегство непријатеља у Валарса и у долини Ормика. Код Џендона једна непријатељска група, која је покушала да пређе на десну обалу Пјаве, одбачена је у воду нашош пушчаном ватром. Источно од Кортиладо наше извиднице су отеле од непријатеља оружја и муниције.

МАЛИ ОГЛАСИ

Српско Трг. Друштво. Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем савету, да се користе услугима ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благодатној размени свих новчаних монета по повољним дневним курсевима. 6-10

Винарска радња Ираклија Зарчевића — Битолца — Препоручује добро природно вино, конач и рачију по најумеренијим ценима. Радња се налази у улици: Маке Жордана Бр. 13. — у близини «Олимп» посло.

КОД НЕПРИЈАТЕЉА

Лондон. — «Дајче Тагес Цајтунг» отворено упућује апел немачком народу, позивајући га да устане против данашњег режима. «И ми, узвикује овај пангерманистички орган, имамо Јуда међу нама. Он носи црвени дворски огртач целата Немачке. Ко ће ослободити Немачку од овог издајника, ако не сам немачки народ? На вама је, Немци, да радите а Бог ће вас помоћи.»

И ако није поменут у овом чланку, зна се да се израз «целат Немачке» односи на Виљема II.

Лондон. — Немачки независни социјалисти из Рајхстага упутили су један манифест народу. То је један страхан експозе данашњег немачког режима, који потпуно оправдава гледиште влада Споразума о пруским плановима. У манифесту се каже:

«Сад су откривени владини циљеви у Брест Литовску. Раније се уопште тврдило да немачка влада жели само да заштити интегритет царевине и да нема намеру да врши анексије. Сад нема више човека, који здраво мисли а који ће поверовати у такво тврђење.

Немачка жели анексију руских територија.»

Даље манифест истиче опасност за Немачку од освајачког мира према Русији и уочљиво се у њему даје слика прусијанизма.

ни да критикујемо. Многи ма је забрањено и да говорим.

Цирих. — У Немачкој је избила министарска криза. Њен исход зависи од изјава, које ће Хертлинг учинити у комисији Рајхстага.

Берн. — У одбору пруског парламента један социјалиста је врло оштро критиковао мере које су у Берлину предузете против штрајка. У одговору министар унутрашњих дела је изјавио:

Штрајк је послужило само непријатељима Немачке. Држање руских преговарача доказ је злото. Он је оснажио ратну вољу Споразума, Француске, Енглеске и Америке. Берлински штрајкачи су хтели да врше на владу недопуштени притисак.

Министар потпуно одобрава држање полиције. Посланика Шајдемана полиција је одвела за то што је покушао да пробије кордон полиције према манифестантима.

Министра су у његовом говору јако подржавали конзервативци и пангерманисти. Они не престају да драже владу да према штрајкачима буде што енергичнија.

Због оваквог поступкања «Фолкс Штими» из Манхајма пише: «После овога покрета, угушеног најбруталнијим мерама, једно ништа биће довољно да изазове нову побуну далечеко јачу и да створи политику пред којом ће